

Wrzesień 2012

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

INDYKATORY PODLASKIEJ GOSPODARKI

**Podlaskie Obserwatorium
Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych**

PUBLIKACJA
BEZPŁATNA

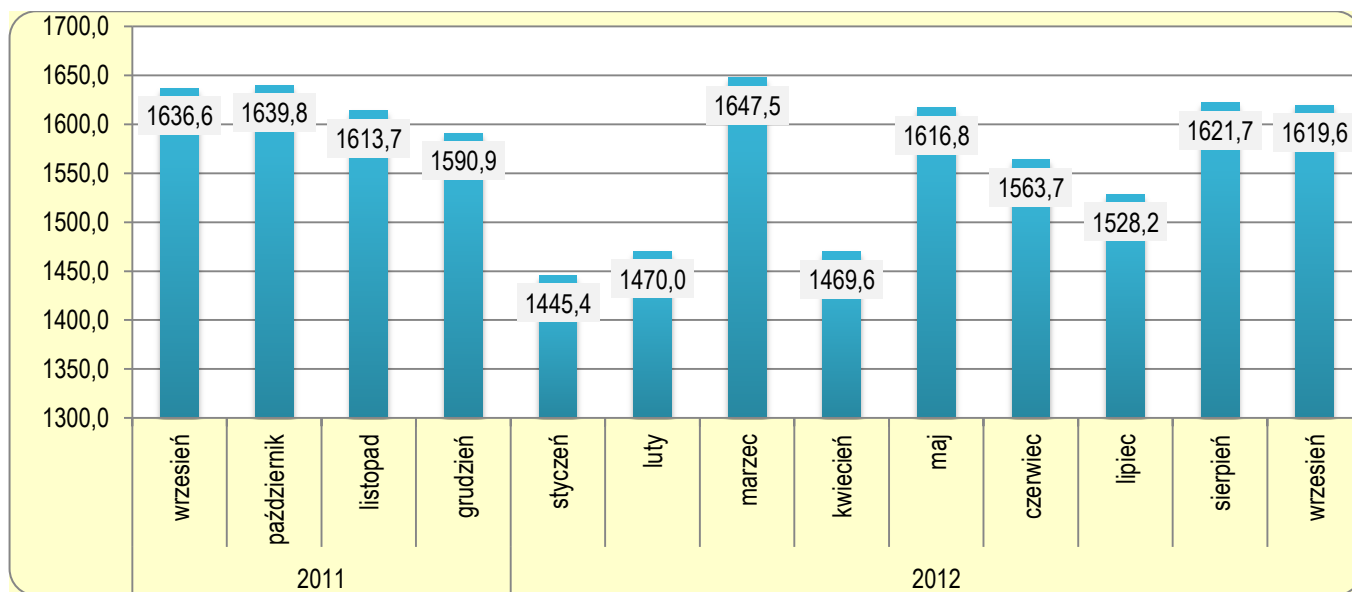
Indykatory Podlaskiej Gospodarki opracowują pracownicy Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych w następującym składzie:

1. Edyta Dąbrowska
2. Dominika Karpowicz

Opracowanie jest dostępne wyłącznie w formie elektronicznej na stronie internetowej Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl/default.aspx?docId=2>

1. RYNEK PRODUCENTA

Wykres 1. Produkcja sprzedana przemysłu w woj. podlaskim w okresie: wrzesień 2011r. – wrzesień 2012r.
(w mln zł, w cenach bieżących).

INDYKATORY PODLASKIEJ GOSPODARKI WRZESIEŃ 2012 r.

Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym		II kw. 2011	III kw. 2011	IV kw. 2011	I kw. 2012	II kw. 2012
Nakłady inwestycyjne w mln zł	woj. podlaskie	458,4	739,4	1 082,4	183,1	454,3
	Polska	37 466,9	62 272,6	99 853,7	17 641,1	41 518,3
Przychody z całokształtu działalności w mln zł	woj. podlaskie	14 861,3	22 287,9	31 297,1	7 396,9	15 176,3
	Polska	1 072 567,1	1 652 839,5	2 294 301,9	574 194,0	1 160 587,9
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności w mln zł	woj. podlaskie	14 373,4	21 564,3	30 389,2	7 218,9	14 811,3
	Polska	1 005 928,5	1 560 099,4	2 169 484,4	545 264,6	1 104 931,1
Wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów w mln zł	woj. podlaskie	430,7	738,6	944,6	172,9	382,4
	Polska	55 900,6	87 190,0	1 16 091,8	24 437,7	49 021,6
Wynik finansowy brutto w mln zł	woj. podlaskie	488,4	724,3	908,9	178,2	365,4
	Polska	66 659,4	92 767,2	124 886,7	28 910,2	55 631,1
Wynik finansowy netto w mln zł	woj. podlaskie	399,7	594,5	738,1	135,3	295,2
	Polska	56 156,0	77 391,7	103 950,3	23 560,7	46 195,5
Wskaźnik rentowności obrotu brutto w %	woj. podlaskie	3,3	3,2	2,9	2,4	2,4
	Polska	6,2	5,6	5,4	5	4,8
Wskaźnik rentowności obrotu netto w %	woj. podlaskie	2,7	2,7	2,4	1,8	1,9
	Polska	5,2	4,7	4,5	4,1	4,0

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		IX 2011	VIII 2012	IX 2012
Podmioty gospodarki narodowej (stan w końcu okresu)	woj. podlaskie	91 690	93 344	93 702
	woj. podlaskie	72 535	73 569	73 715
Produkcja sprzedana przemysłu w mln zł (w cenach bieżących)	woj. podlaskie	1 636,6	1 621,7	1 619,6
	Polska	100 219,8	91 741,2	97 096,3
Produkcja budowlano-montażowa w mln zł (w cenach bieżących)	woj. podlaskie	260,3	211,2	205,1
	Polska	10 269,0	8 206,5	8 368,2
Sprzedaż detaliczna towarów (w cenach bieżących)	woj. podlaskie (poprzedni m-c=100)	101,9	99,2	91,2
	Polska (poprzedni m-c=100)	101,3	100,1	98,7

Komentarz:

Indykatory wrześniowe w woj. podlaskim

- 🌿 Wskaźniki opisujące wyniki finansowe przedsiębiorstw omówiono w lipcowym numerze „Indykatorów”.
- 🌿 W końcu września 2012 r. zanotowano 93 702 podmioty (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie), czyli o 358 podmiotów więcej niż przed miesiącem oraz o 2012 więcej niż we wrześniu ub. roku. Zdecydowana większość z nich - 78,7% to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W końcu września br. ich liczba wzrosła w porównaniu do sierpnia br., oraz w relacji do września ub. roku odpowiednio o 146 i 1180 podmiotów.
- 🌿 Produkcja sprzedana przemysłu we wrześniu br. osiągnęła wartość (w cenach bieżących) 1619,6 mln zł i była niższa o 0,12% od osiągniętej przed miesiącem oraz o 1,4% niższa w relacji do września ubiegłego roku.
- 🌿 Produkcja budowlano-montażowa (w cenach bieżących) zrealizowana we wrześniu 2012 r. ukształtowała się na poziomie 205,1 mln zł i była o 2,9% niższa niż w poprzednim miesiącu, oraz o 21,2% niższa w odniesieniu do września roku ubiegłego.

- ✦ We wrześniu 2012 r., sprzedaż detaliczna (zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe) ukształtowała się na poziomie o 10,7 pkt. proc. niższym niż w analogicznym okresie roku poprzedniego oraz o 8,0 pkt. proc. niższym w por. do sierpnia br.

Indykatory wrześniowe w Polsce

- ✦ Wskaźniki charakteryzujące wyniki finansowe przedsiębiorstw omówiono w lipcowym numerze „Indykatorów”.
- ✦ We wrześniu 2012r. nastąpił wzrost produkcji sprzedanej przemysłu o 5,8% w stosunku do poprzedniego miesiąca, natomiast w odniesieniu do września ub. roku produkcja sprzedana przemysłu spadła o 3,2%.
- ✦ Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej we wrześniu 2012r. była wyższa o 1,9% od wyniku osiągniętego w poprzednim miesiącu, natomiast o 22,7% niższa od sprzedaży zrealizowanej w ub. roku.
- ✦ Wskaźnik dynamiki sprzedaży detalicznej towarów we wrześniu 2012r. był niższy o 1,4 pkt. % w stosunku do poprzedniego miesiąca i o 2,6 pkt. % niższy niż przed rokiem.

Definicje:

Nakłady inwestycyjne - nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. W skład nakładów na środki trwałe wchodzi nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m. in. roboty budowlano - montażowe, dokumentacje projektowo – kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne nakłady, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Dane dotyczą finansów przedsiębiorstw prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.

Przychody z całokształtu działalności – przychody, na które składają się:

- przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów i usług), jak również opakowań, wyposażenia i usług obcych fakturowanych łącznie z produktami,
- przychody ze sprzedaży towarów i materiałów. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem upustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług,
- pozostałe przychody operacyjne, czyli przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki,
- przychody finansowe, czyli kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielonych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji (sprzedaży), zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich ważności, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

Przychody z całokształtu działalności prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności – koszty, obejmujące:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów,
- pozostałe koszty operacyjne, tj. związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki,
- koszty finansowe, np. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od emitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, stratę ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżkę ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.

Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów – różnica między przychodami netto osiągniętymi ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów a kosztami poniesionymi na ich uzyskanie (koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów). *Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) – wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych. *Wynik finansowy brutto prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wynik finansowy netto (zysk lub strata) - otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia. *Wynik finansowy netto prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wskaźnik rentowności obrotu brutto – relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. *Wskaźnik prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wskaźnik rentowności obrotu netto – relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. *Wskaźnik prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Podmiot gospodarki narodowej - podmiot stosunków cywilno-prawnych prawa polskiego wyposażony w autonomię prawną, ekonomiczną i finansową, realizujący określoną przez siebie działalność, będący osobą prawną, jednostką organizacyjną niemającą osobowości prawnej albo osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą. Podmioty gospodarki narodowej są wpisywane do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej REGON prowadzonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Wśród podmiotów gospodarki narodowej nie uwzględniono osób prowadzących gospodarstwa indywidualnie w rolnictwie.

Dane prezentowane są w ujęciu miesięcznym dla woj. podlaskiego i w ujęciu kwartalnym dla kraju.

Produkcja sprzedana przemysłu - podstawowy miernik działalności gospodarczej (tj. działalności przemysłowej, budowlano-montażowej, transportowej i innej) przedsiębiorstw i firm przemysłowych, czyli jednostek gospodarczych zaliczonych według PKD 2007 do sekcji B, C, D, E. Wartości produkcji sprzedanej obejmuje:

- wartość sprzedanych (niezależnie od tego, czy zostały zapłacone) na zewnątrz przedsiębiorstwa produktów: własnej produkcji wyrobów gotowych, wykonanych usług, prac naukowo-badawczych, prac projektowych, geodezyjno-kartograficznych, robót, w tym także budowlano-montażowych wykonanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców), itp. wynikającą z przemnożenia ilości sprzedanych wyrobów i usług przez jednostkową cenę sprzedaży skorygowaną o należne dopłaty, udzielone rabaty, bonifikaty, opusty lub umowne kwoty należne z tytułu sprzedaży wyrobów i usług, bez podatków od towarów i usług (VAT);
- wartość produktów wytworzonych niezaliczanych do sprzedaży, traktowanych na równi ze sprzedażą: wartość własnych wyrobów przekazanych do własnych punktów sprzedaży detalicznej, wartość wykonanych świadczeń na rzecz funduszu świadczeń socjalnych, wykonanych i przekazanych wyrobów i usług własnej produkcji na powiększenie wartości własnych środków trwałych, nieodpłatnie przekazanych produktów (tj. wyrobów i usług) na potrzeby reprezentacji i reklamy, przekazanych wyrobów i usług na potrzeby osobiste podatników i pracowników oraz darowizny wyrobów i świadczonych usług bez pobrania zapłaty;
- zryczałtowaną odpłatność agenta za powierzone mu prowadzenie działalności gospodarczej, użytkowanie środków trwałych itp., na podstawie umowy (zlecenia) zawartej z agentem; w przypadku umowy agencyjnej - pełne przychody agenta.

W tabeli prezentowane są dane dotyczące przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Wskaźnik – produkcja sprzedana przemysłu wyrażony jest w cenach bieżących, które w statystyce rozumiane są jako ceny faktycznie stosowane w dokonywanych transakcjach kupna-sprzedaży towarów i usług w danym okresie. Za ceny bieżące przyjmuje się zazwyczaj ceny z danego roku lub miesiąca. Dla odmiany ceny stałe (ceny porównywalne lub niezmiennicze) służą do ustalania zmian fizycznych rozmiarów zagregowanych wielkości ekonomicznych (produkcji, sprzedaży, spożycia) w ujęciu wartościowym. Ceny stałe są cenami z danego okresu, zwanego bazowym i ich zastosowanie umożliwia porównanie zmian cen w czasie (tzw. dynamika). Obliczenia nie są wówczas obciążone czynnikiem inflacji.

Produkcja budowlano – montażowa – dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceń przez podmioty budowlane na rzecz obcych zlecających.

Sprzedaż detaliczna towarów (łącznie z podatkiem VAT) - sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych) w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. sklepy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców. W wartości sprzedaży detalicznej, uwzględnia się wartość wytworzonych potraw i usług, sprzedanych wyłącznie we własnych placówkach gastronomicznych oraz wartość wytworzonych wyrobów sprzedanych we własnych punktach sprzedaży detalicznej. Sprzedaż detaliczna uwzględnia również dane z jednostek prowadzonych przez agentów, nie uwzględnia natomiast wartości sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową. Sprzedaż detaliczna realizowana jest w cenach płaconych przez konsumentów (ceny realizacji), łącznie z podatkiem od towarów i usług VAT.

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej towarów obejmują przedsiębiorstwa, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, w relacji: badany miesiąc do miesiąca poprzedniego.

Źródło:

1. *Biuletyn Statystyczny, nr 9 (659), GUS, Warszawa 2012.*
2. *Budownictwo – wyniki działalności w 2007 r., GUS, Warszawa 2008.*
3. *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego, nr 9/2012, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2012.*
4. *Rocznik Statystyczny Województwa Podlaskiego, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2011.*
5. www.stat.gov.pl.

2. RYNEK KONSUMENTA

Wykres 2. Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: wrzesień 2011r. – wrzesień 2012r. (w zł)

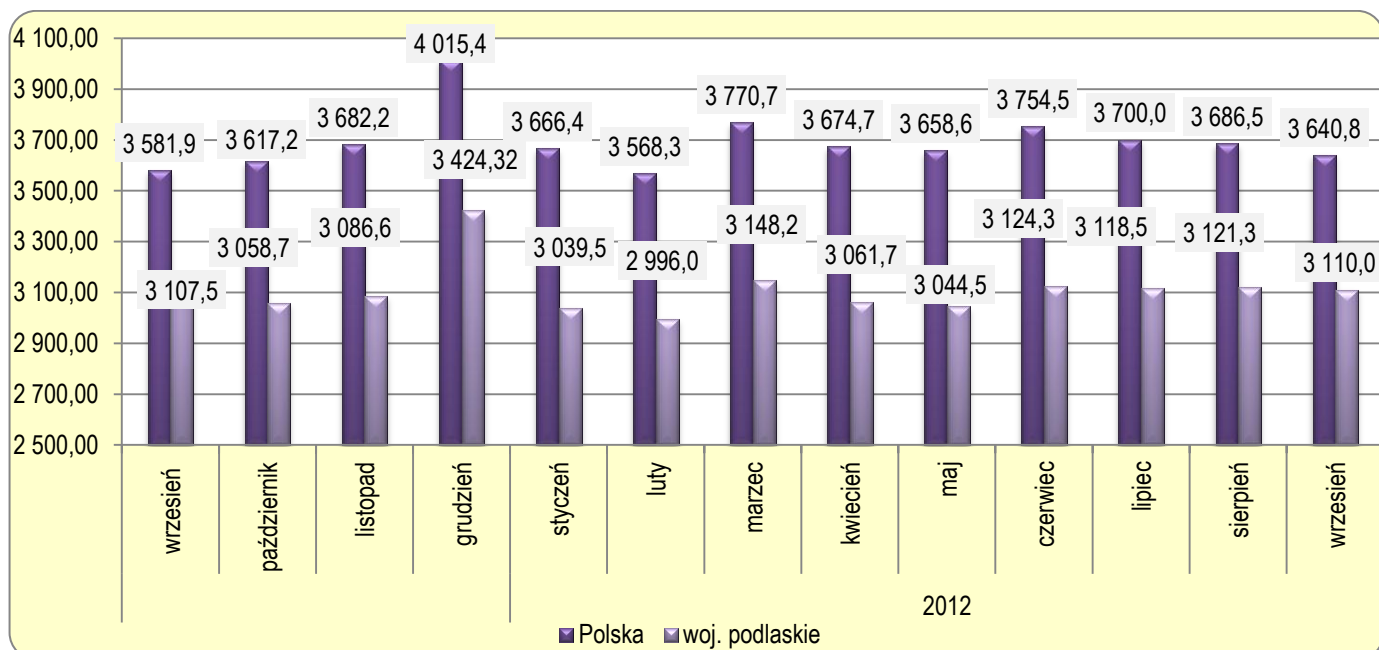

Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym		II kw. 2011	III kw. 2011	IV kw. 2011	I kw. 2012	II kw. 2012
Ludność w tys. (stan w końcu kwartału)	woj. podlaskie	.	.	1 201 ^a	.	.
	Polska*	38 512	38 526	38 543	38 532	38 532
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (analogiczny okres poprzedniego roku = 100)	woj. podlaskie	104,9	104,3	104,9	104,4	104,1
	Polska	104,6	104,1	104,6	103,9	104,3

* dane zostały zmienione w stosunku do uprzednio opublikowanych, prezentowane są w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011;

^a dane prezentowane są w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		IX 2011	VIII 2012	IX 2012
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (analogiczny okres poprzedniego roku=100)	Polska	103,9	103,8	103,8
Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	woj. podlaskie	3 052,6	3 121,3	3 110,0
	Polska	3 581,9	3 686,5	3 640,8

Komentarz:

Indykatory wrześniowe w woj. podlaskim

- 👉 W woj. podlaskim w końcu II kw. 2012r. nie oszacowano liczby ludności.
- 👉 Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (inflacja) wyniósł 4,1%, czyli mniej niż w ub. kwartale i w analogicznym okresie roku poprzedniego - odpowiednio o 0,3 i 0,8 pkt. proc.
- 👉 We wrześniu 2012r. zanotowano spadek przeciętnego wynagrodzenia brutto w stosunku do sierpnia b.r. o 11,3 zł oraz wzrost o 57,4 zł w relacji do września ub.r.

Indykatory wrześniowe w Polsce

- 👉 Liczbę ludności w Polsce w końcu II kw. 2011r. oszacowano na 38 mln 532 tys.
- 👉 Inflacja we wrześniu, w odniesieniu do sierpnia br. pozostaje na takim samym poziomie, jednak w relacji do analogicznego okresu roku ubiegłego nieznacznie spadła – o 0,1 pkt. procentowego.
- 👉 Pracownicy zatrudnieni w sektorze przedsiębiorstw uzyskali we wrześniu br. przeciętne wynagrodzenie brutto o 45,7 zł niższe niż w sierpniu br., ale równocześnie zanotowano wzrost o 58,9 zł. w relacji do analogicznego okresu roku ubiegłego.

Definicje:

Ludność faktycznie zamieszkała - ogół osób (ogółem lub według określonych cech) zameldowanych na pobyt stały w danej jednostce administracyjnej i faktycznie tam zamieszkałych oraz osób przebywających czasowo i zameldowanych w tej jednostce administracyjnej na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. ponad 2 miesiące).

Ludność faktycznie zamieszkała prezentowana jest kwartalnie.

Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych – statystyczny wskaźnik ilościowego opisu dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie badanym w porównaniu z okresem podstawowym (potocznie nazywany inflacją). Obliczany jest w oparciu o wyniki: badania cen towarów i usług konsumpcyjnych na rynku detalicznym oraz badania budżetów gospodarstw domowych, dostarczającego danych o przeciętnych wydatkach na towary i usługi konsumpcyjne, które są wykorzystywane do opracowania sytemu wag.

Przeciętne wynagrodzenie brutto - stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie (bez osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą).

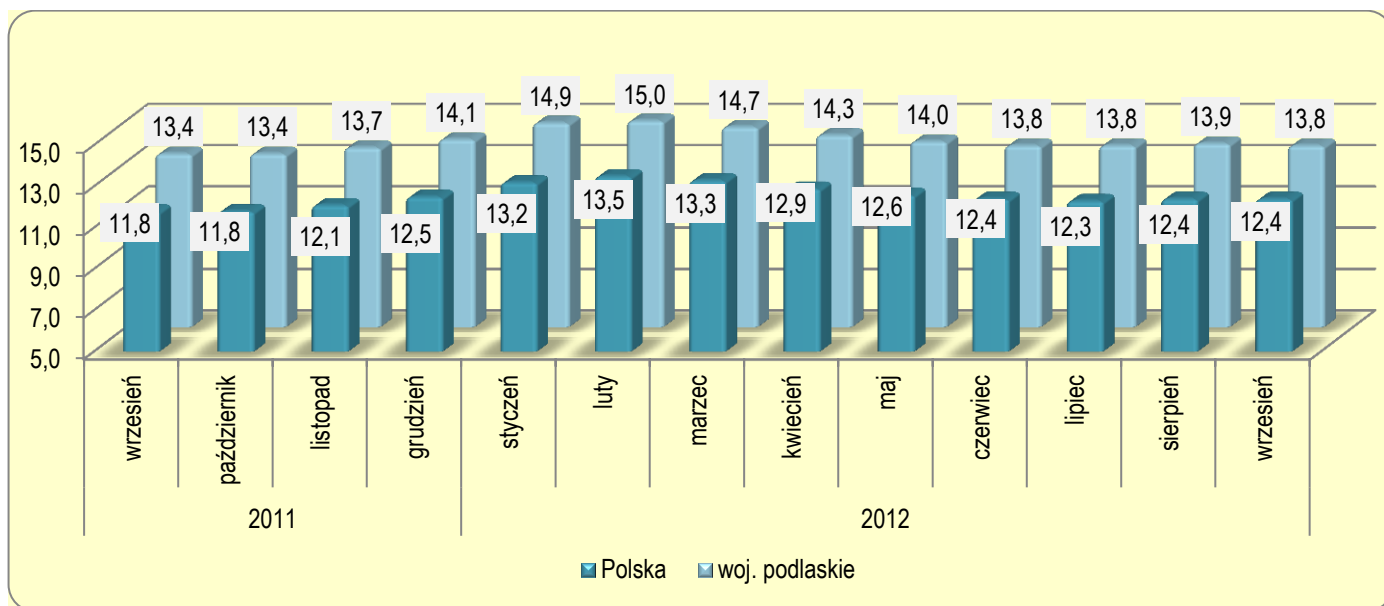
Dane w tabeli dotyczą przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw.

Źródło:

- 1) *Biuletyn Statystyczny, nr 9(659), GUS, Warszawa 2012.*
- 2) *Biuletyny Statystyczne Województwa Podlaskiego za: II-IV kwartał 2011 r. oraz I-IV kwartał 2012r., Białystok 2011, 2012.*
- 3) *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego, nr 9/2012, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2012.*
- 4) *Kwartalne wskaźniki makroekonomiczne; www.stat.gov.pl*
- 5) *www.stat.gov.pl*

3) RYNEK PRACY

Wykres 3. Stopa bezrobocia w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: wrzesień 2011r. – wrzesień 2012r. (w %).

Wykres 4. Średnia liczba bezrobotnych na jedną ofertę pracy w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: wrzesień 2011r. – wrzesień 2012r.

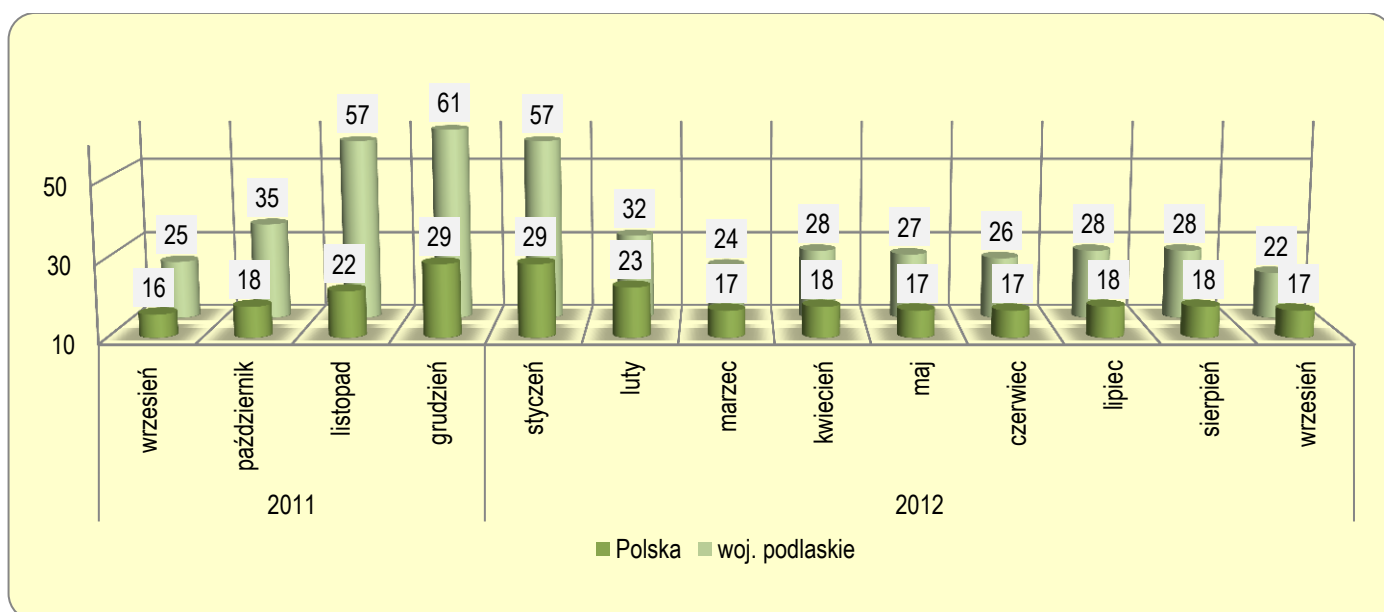

Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym		II kw. 2011	III kw. 2011	IV kw. 2011	I kw. 2012	II kw. 2012*
Liczba osób aktywnych zawodowo w tys. osób	woj. podlaskie	547	557	541	517	525
	Polska	17 853	17 963	17 951	17 864	17 992
Wskaźnik aktywności zawodowej w %	woj. podlaskie	55,8	56,5	56,1	55,2	56,3
	Polska	56,0	56,4	56,3	56,0	56,4
Wskaźnik zatrudnienia w %	woj. podlaskie	51,0	51,8	50,4	49,9	52,0
	Polska	50,7	51,1	50,8	50,1	50,8

*dane wstępne.

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		IX 2011	VIII 2012	IX 2012
Przeciętne zatrudnienie w sektorze Przedsiębiorstw*	woj. podlaskie	98,8	98,5	98,7
	Polska	5 515	5 522	5 514
sektor publiczny	woj. podlaskie	9,1	9,3	9,4
	woj. podlaskie	89,7	89,2	89,7
sektor prywatny	woj. podlaskie	13,4	13,9	13,8
	Polska	11,8	12,4	12,4
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	woj. podlaskie	7 365	6 059	7 324
	Polska	246 118	207 332	241 046
Bezrobotni „nowozarejestrowani”	woj. podlaskie	6 995	5 499	7 603
	Polska	239 765	195 810	241 046
Bezrobotni „wyrejestrowani”	woj. podlaskie	62 073	64 998	64 719
	Polska	1 861 689	1 964 706	1 978 987
Bezrobotni zarejestrowani ogółem (stan w końcu miesiąca)	woj. podlaskie	6 986	7 678	7 611
	Polska	288 817	316 239	310 423
z prawem do zasiłku	woj. podlaskie	31 094	31 452	31 082
	Polska	1 024 573	1 052 500	1 056 052
kobiety	woj. podlaskie	21 166	22 015	22 097
	Polska	808 086	845 915	854 120
zamieszkali na wsi	woj. podlaskie	3 952	3 361	3 950
	Polska	106 184	82 930	107 637
osoby w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	woj. podlaskie	1 276	1 225	1 203
	Polska	27 176	26 196	25 921
w tym osoby, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	woj. podlaskie	1 467	1 662	1 729
	Polska	55 827	67 544	68 428
osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy	woj. podlaskie	303	302	306
	Polska	3 070	3 282	3 340
cudzoziemcy	woj. podlaskie	14 476	14 052	14 216
	Polska	401 545	384 055	402 930
osoby do 25 roku życia	woj. podlaskie	6 018	6 412	6 452
	Polska	197 084	213 392	215 757
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	woj. podlaskie	34 298	36 514	36 618
	Polska	938 363	1 001 830	1 006 621
długotrwale bezrobotni	woj. podlaskie	14 183	15 083	14 834
	Polska	407 927	448 864	445 416
osoby powyżej 50 roku życia	woj. podlaskie	18 892	19 651	19 875
	Polska	564 038	584 007	588 644
osoby bez kwalifikacji zawodowych	woj. podlaskie	20 296	20 287	20 321
	Polska			
osoby bez doświadczenia zawodowego	woj. podlaskie			
	Polska			

INDYKATORY PODLASKIEJ GOSPODARKI WRZESIEŃ 2012 r.

	Polska	507 864	496 808	507 160
osoby bez wykształcenia średniego	woj. podlaskie	31 340	32 659	32 796
	Polska	1 015 208	1 067 242	1 078 653
osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko poniżej 18 roku życia	woj. podlaskie	4 216	4 462	4 520
	Polska	161 528	175 388	177 009
osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	woj. podlaskie	1 225	1 390	1 402
	Polska	31 955	36 809	36 819
osoby niepełnosprawne	woj. podlaskie	3 388	3 669	3 653
	Polska	98 669	106 275	105 834
Oferty pracy** (zgłoszone w miesiącu sprawozdawczym)	woj. podlaskie	1 509	1 553	2 345
	Polska	69 005	74 412	82 946
w tym oferty pracy subsydiowanej	woj. podlaskie	569	626	1390
	Polska	17 759	28 767	40 751
Średnia liczba bezrobotnych przypadających na jedną ofertę	woj. podlaskie	25	28	22
	Polska	16	18	17

* dane prezentowane w tysiącach.

** w statystyce rynku pracy oferty pracy od 2010 r. rozumiane są jako wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w danym miesiącu.

Komentarz:
Indykatory wrześniowe w woj. podlaskim

- ☛ Dane dotyczące II kwartału zostały przeanalizowane w Indykatorach Podlaskiej Gospodarki za lipiec 2012r. Dane dotyczące III kwartału 2012r. nie zostały jeszcze opublikowane przez GUS.
- ☛ Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw we wrześniu 2012 r. ukształtowało się na poziomie 98,7 tys. osób, a więc było o 0,2 pkt. proc. wyższe niż przed miesiącem, a w porównaniu do analogicznego okresu spadło o 0,1 pkt. proc.
- ☛ Przeciętne zatrudnienie w sektorze publicznym we wrześniu 2012 r. było wyższe o 0,1 tys. niż przed miesiącem, oraz o 0,3 tys. w porównaniu do września roku ubiegłego. W sektorze prywatnym natomiast ukształtowało się na poziomie o 0,5 tys. wyższym niż w sierpniu br. i pozostało na tym samym poziomie, co w analogicznym okresie 2011r.
- ☛ Stopa bezrobocia osiągnęła poziom 13,8% i była o 0,1 pkt. proc. niższa niż w sierpniu br., ale równocześnie wzrosła o 0,4 pkt. proc. w relacji do września 2011r.
- ☛ Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy w końcu września b.r. była niższa o 0,4% w porównaniu do sierpnia b.r. oraz o 4,3% wyższa w stosunku do września 2011.
- ☛ We wrześniu br. zarejestrowano o 20,9% nowych bezrobotnych więcej niż w sierpniu b.r., oraz o 0,6% mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Jednocześnie z rejestrów osób bezrobotnych wyłączono o 38,3% więcej bezrobotnych niż przed miesiącem i o 8,7% więcej niż rok wcześniej.
- ☛ We wrześniu 2012r. w relacji do ub. miesiąca zanotowano wzrost liczby bezrobotnych w większości grup bezrobotnych. Największy procentowy wzrost dotyczył osób w okresie 12. miesięcy od dnia ukończenia nauki (o 17,5%) oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (o 4,0%). Natomiast spadek dotyczył osób do 27. roku życia, które ukończyły szkołę wyższą (o 1,8%), osób powyżej 50. roku życia (o 1,7%) oraz osób niepełnosprawnych (o 0,4%)
- ☛ We wrześniu 2012r. do powiatowych urzędów pracy woj. podlaskiego zgłoszono 2 345 oferty pracy (wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej), tj. o 51,0 % więcej niż w poprzednim miesiącu oraz o 55,4% więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Wśród ofert pracy zgłoszonych do PUP we wrześniu 2012r., 1390 obejmowało oferty pracy subsydiowanej i stanowiły one 59,4% wszystkich ofert, jakimi dysponowały urzędy. We wrześniu br. było ich o 52,6% więcej niż w poprzednim miesiącu oraz o 144,3% więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.
- ☛ We wrześniu br. na jedną ofertę pracy zgłoszoną do PUP przypadają 22 osoby bezrobotne. Było to o 6 osób mniej niż w sierpniu br., oraz o 3 osoby mniej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Indykatory wrześniowe w Polsce

- ☛ Dane dotyczące II kwartału zostały przeanalizowane w Indykatorach Podlaskiej Gospodarki za lipiec 2012r. Dane dotyczące III kwartału 2012r. nie zostały jeszcze opublikowane przez GUS.
- ☛ Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw we wrześniu br. nieznacznie spadło zarówno w porównaniu do sierpnia b.r., jak i analogicznego miesiąca roku ubiegłego – odpowiednio o ok. 8 tys. i 1 tysiąc.
- ☛ Stopa bezrobocia w kraju pozostała na takim samym poziomie co w sierpniu br. oraz wzrosła o 0,6 pkt proc. w odniesieniu do września 2011 roku.
- ☛ We wrześniu br. zanotowano wzrost liczby bezrobotnych o ok. 0,7% w porównaniu do ub. miesiąca oraz zwiększenie o 6,3% w porównaniu do września 2011r.
- ☛ Liczba bezrobotnych „nowozarejestrowanych” zwiększyła się we wrześniu o 16,3% w odniesieniu do sierpnia b.r., natomiast w relacji do analogicznego miesiąca roku ubiegłego, spadła o 2,1%.

- ✦ Liczba bezrobotnych „wyrejestrowanych” ze statystyk urzędów wzrosła o 23,1% w porównaniu do sierpnia 2012r. oraz obniżyła się o 0,5% w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego.
- ✦ W większości grup osób bezrobotnych zanotowano wzrost liczby bezrobotnych w stosunku do sierpnia br., a największy wzrost dotyczył osób w okresie 12. miesięcy od dnia ukończenia nauki (o 29,8%), osób do 25. roku życia (o 4,9%) oraz osób bez wykształcenia średniego (o 1,1%). Natomiast spadek obejmował osoby z prawem do zasiłku (o 1,8%), osoby przed 27. rokiem życia, które ukończyły szkołę wyższą (o 1,0%) oraz osoby powyżej 50. roku życia (0,8%).
- ✦ We wrześniu 2012r. do powiatowych urzędów pracy w całej Polsce wpłynęło 82946 ofert pracy (wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej), tj. o 11,5% więcej niż w sierpniu br. oraz o 20,2% więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Ofert pracy subsydiowanej zanotowano 40751 – stanowiły one 49,1% wszystkich ofert, jakimi dysponowały urzędy. We wrześniu br. było ich o 41,7% więcej niż w poprzednim miesiącu oraz o 129,5% więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.
- ✦ Średnia liczba bezrobotnych przypadających na jedno wolne miejsce pracy wyniosła we wrześniu 2012r. 17 osób, czyli o 1 osobę mniej niż przed miesiącem, natomiast w stosunku do września 2011r. wzrosła o 1 osobę.

Definicje:

Aktywni zawodowo – osoby w wieku 15 lat i więcej należące do pracujących (zgodnie z pojęciem – „Pracujący wg BAEL i NSP 2002”) lub bezrobotnych (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni wg BAEL i NSP 2002”).

Wskaźnik aktywności zawodowej - współczynnik aktywności zawodowej jest to procentowy udział aktywnych zawodowo (wg BAEL i NSP 2002) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej.

Wskaźnik zatrudnienia - procentowy udział ludności pracującej („Pracujący według BAEL i NSP 2002”) w ogólnej liczbie ludności.

Przeciętne zatrudnienie - średnia wielkość zatrudnienia obliczona dla badanego okresu (np. miesiąca, kwartału, roku) na podstawie ewidencyjnego stanu zatrudnienia. Przeciętne zatrudnienie w badanym okresie uwzględnia pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełne etaty.

W tabeli zaprezentowano dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w jednostkach o liczbie pracujących więcej niż 9 osób, w podziale na sektor publiczny oraz sektor prywatny.

Sektor publiczny - ogół podmiotów gospodarki narodowej grupujących własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego. W przypadku równego udziału kapitału publicznego (50% stanowi łączny udział własności: Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego) i prywatnego (50% stanowi łączny udział własności: krajowych osób fizycznych, pozostałych krajowych jednostek prywatnych, osób zagranicznych) podmiot gospodarki narodowej zaliczany jest do sektora prywatnego.

Sektor prywatny - ogół podmiotów gospodarki narodowej grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego. W przypadku równego udziału kapitału publicznego (50% stanowi łączny udział własności: Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego) i prywatnego (50% stanowi łączny udział własności: krajowych osób fizycznych, pozostałych krajowych jednostek prywatnych, osób zagranicznych) podmiot gospodarki narodowej zaliczany jest do sektora prywatnego.

Stopa bezrobocia (wskaźnik bezrobocia) - procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo (tzn. pracującej i bezrobotnej). W przypadku BAEL i NSP 2002 definicja odnosi się do osób bezrobotnych (zgodnie z pojęciem - „Bezrobotni według BAEL i NSP 2002”) i aktywnych zawodowo (będących sumą pracujących - zgodnie z pojęciem – „Pracujący według BAEL i NSP 2002” bezrobotnych (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni według BAEL i NSP 2002”). W przypadku bezrobocia rejestrowanego definicja odnosi się do osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni zarejestrowani”) i aktywnych zawodowo będących sumą zarejestrowanych osób bezrobotnych i pracujących w jednostkach sektora publicznego i prywatnego. Liczba pracujących nie uwzględnia osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

W tabeli zaprezentowano stopę bezrobocia rejestrowanego.

Bezrobotni „nowozarejestrowani” (napływ bezrobotnych) – są to osoby zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy w ciągu miesiąca, kwartału lub roku. Wśród nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyróżnić można następujące kategorie: rejestrujących się w urzędzie pracy jako bezrobotni po raz pierwszy i powracających do rejestracji po raz kolejny (w tym po pracach interwencyjnych, robotach publicznych lub po szkoleniu), osoby dotychczas nie pracujące i poprzednio pracujące, osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, a także zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (zwolnienia grupowe).

Bezrobotni „wyrejestrowani” (odpływ bezrobotnych) – są to osoby, które w ciągu miesiąca, roku zostały wykreślone z ewidencji urzędów pracy z różnych przyczyn, m.in. w związku z: pracami sezonowymi, rozpoczęciem szkolenia lub stażu u pracodawcy, niepotwierdzeniem gotowości do pracy, dobrowolną rezygnacją ze statusu bezrobotnego, podjęciem nauki, ukończeniem przez kobiety 60 lat, a mężczyzn – 65 lat, nabyciem prawa emerytalnego lub rentowego, nabyciem uprawnienia do zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego.

Bezrobotni zarejestrowani – to osoby niezatrudnione i nie wykonujące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej (bądź, jeśli są to osoby niepełnosprawne - zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole z wyjątkiem uczących się w szkole dla dorosłych lub przystępujących do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły lub w szkole wyższej gdzie studiuje w formie studiów niestacjonarnych, zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli:

- a) ukończyły 18 lat,
- b) nie ukończyły 60 lat - kobiety lub 65 lat - mężczyźni,
- c) nie nabyły prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności, nie pobierają zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego,
- d) nie są właścicielami lub posiadaczami samoistnymi lub zależnymi nieruchomości rolnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.), o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub nie

podlegający ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonkowie lub domownicy w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,

e) nie uzyskujące przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym z działów specjalnych produkcji rolnej, chyba że dochód z działów specjalnych produkcji rolnej, obliczony dla ustalenia podatku dochodowego od osób fizycznych, nie przekracza wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 2 ha przeliczeniowych ustalonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o podatku rolnym, lub nie podlegają ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonkowie lub domownicy w takim gospodarstwie,

f) nie podjęły pozarolniczej działalności od dnia wskazanego w zgłoszeniu do ewidencji do dnia wyrejestrowania tej działalności albo niepodlegające na podstawie odrębnych przepisów obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,

g) nie są tymczasowo aresztowani lub nie odbywają kary pozbawienia wolności,

h) nie uzyskują miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,

i) nie pobierają na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego,

j) nie pobierają, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania,

k) nie pobierają po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego, o którym mowa w „Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy” w art. 70, ust. 6.

Bezrobotny do 25 roku życia – to osoba bezrobotna, która w roku kalendarzowym zastosowania wobec niej usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończyła 25 roku życia.

Bezrobotni, którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 roku życia – to osoby zarejestrowane jako bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej, które nie ukończyły 27 roku życia.

Bezrobotny długotrwale - oznacza osobę bezrobotną, pozostającą w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat.

Bezrobotny powyżej 50 roku życia - to osoba bezrobotna, który w roku kalendarzowym zastosowania wobec niej usług lub instrumentów rynku pracy ukończyła co najmniej 50 lat życia.

Bezrobotny bez kwalifikacji zawodowych - to osoby bezrobotne o wykształceniu gimnazjalnym lub niższym oraz nieposiadające kwalifikacji do wykonywania zawodu.

Osoba samotnie wychowująca dziecko – to osoba samotnie wychowującą co najmniej jedno dziecko w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Bezrobotni niepełnosprawni – są to osoby niepełnosprawne zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne, spełniające warunki określone w art. 2, ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.) oraz art. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776, z późn. zm.).

Źródło:

- 1) *Aktywność ekonomiczna ludności w województwie podlaskim*, Urząd Statystyczny w Białymstoku.
- 2) *Biuletyn Statystyczny*, nr 9(659), GUS, Warszawa 2012 r.
- 3) *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego*, nr 9/2012, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2012.
- 4) *Podlaski rynek pracy. Wrzesień 2012r.*, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku, Białystok 2012r.
- 5) *Sprawozdanie MPIPS - 01, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku*.
- 6) *Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2008 Nr 69, poz. 415 z późn. zmianami)*.
- 7) www.psz.praca.gov.pl
- 8) www.stat.gov.pl
- 9) *Zasady Metodyczne Statystyki Rynku Pracy i Wynagrodzeń*, GUS, Warszawa 2008 r.

Zapraszamy do zapoznania się z rozszerzoną wersją *Indykatorów Podlaskiej Gospodarki* w formacie Excel, która zamieszczana jest na stronie internetowej *Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych*: <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl/index.php/strony/9807>